

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. Mevrouw H.J. Post
Postbus 20018
2500 EA Den Haag
E cievws@tweedekamer.nl

Datum: 12 december 2019
Kenmerk: 19-126
Onderwerp: AO Maatschappelijke Opvang 19 december 2019
Contact: Nic Vos de Wael, E. nic.vosdewael@wijzijnmind.nl; M 06 26170180

Aan de leden van de vaste Kamercommissie voor VWS,

Op 19 december a.s. overlegt u met staatssecretaris Blokhuis over de maatschappelijke opvang. Ter voorbereiding van het debat geeft MIND hierbij een reactie op de brief van de staatssecretaris van 6 december jl. over het terugdringen van dakloosheid.

Landelijke regie en sturing op resultaten noodzakelijk

De sterke toename van het aantal daklozen in Nederland is zeer zorgwekkend en maakt een krachtige aanpak noodzakelijk, vergelijkbaar met die van het stedelijk kompas aan het begin van deze eeuw. Gemeenten en regio's moeten de vrijheid hebben om hun eigen werkwijze te kiezen, maar wel onder landelijke regie en binnen het kader van landelijk vastgestelde resultaatdoelen waarbij de voortgang goed gemonitord wordt. Succesvolle praktijken zoals housing first en straatadvocaten moeten systematisch verspreid worden.

Bovenal is een preventieve en duurzame aanpak van dakloosheid gewenst. Dit betekent allereerst een investering in bestaanszekerheid van kwetsbare burgers. De basis moet goed op orde zijn: voldoende passende en goedkope woningen; een goede schuldenaanpak; zorg en ondersteuning op orde; kansen op arbeid en participatie.

Wilt u de staatssecretaris vragen op welke resultaten hij wil sturen in de aanpak van dakloosheid en hoe hij preventie en duurzaamheid wil waarborgen in de regionale opgaven die gemeenten in kaart brengen?

Meer aandacht voor sociale basis bij psychische problematiek of verslaving

Een belangrijk deel van de daklozen in Nederland kampt met psychische problematiek of een verslaving. Anderzijds lopen mensen met een psychische aandoening of verslaving een extra groot risico om dakloos te worden. Het is een belangrijk winstpunt dat het sociaal domein is opgenomen in het hoofdlijnenakkoord ggz en dat de VNG het akkoord inmiddels ondertekend heeft. Een stevige sociale basis voor ggz-cliënten maakt hen minder kwetsbaar voor maatschappelijk isolement en dakloosheid. We zien echter dat juist de afspraken in het hoofdlijnenakkoord die betrekking hebben op het sociaal domein nog slecht uit de verf komen:

- Bekostiging van de consultatie- en coördinatiefunctie
- Implementatie van de werkwijzer medisch noodzakelijk verblijf die dient om goede afspraken te maken bij de overgang van een klinische opname naar thuis
- Versterking van herstelacademies en zelfregiecentra ten behoeve van ontmoeting, ondersteuning, opleiding en participatie. Een van de succesvolste voorbeelden, het zelfregiecentrum in Venlo, moet zelfs zijn deuren sluiten door gebrek aan financiering

Wilt u de staatssecretaris vragen om meer prioriteit te geven aan de uitvoering van afspraken in het hoofdlijnenakkoord ggz die betrekking hebben op het sociale domein?

Meer financiële middelen ten behoeve van aanpak dakloosheid en sociale domein

De staatssecretaris vraagt gemeenten hun regionale opgave voor de aanpak dakloosheid in kaart te brengen. Hij geeft gemeenten echter geen houvast als het gaat om het geld dat nodig is om die opgaven te realiseren. Hij verwijst naar de extra financiële middelen voor gemeenten die in het hoofdlijnenakkoord ggz zijn vastgelegd: 50 miljoen euro in 2019 oplopend tot 95 miljoen vanaf 2022. Deze middelen zijn absoluut onvoldoende. De bezuiniging van 700 miljoen euro op het sociaal domein bij de overgang naar de Wmo heeft diepe gaten geslagen. In onze brief voor de begrotingsbehandeling VWS wezen wij ook op de onderbesteding van circa 300 miljoen euro die de curatieve ggz jarenlang heeft gekend. In het akkoord voor de aanpak wachttijden in juli 2017 was de afspraak nog dat dit geld ingezet zou worden voor de opbouw van ambulante zorg. Maar omdat dit geld geormerkt was voor behandeling (Zvw) en ambulantisering juist een investering vraagt in het sociale domein (Wmo) zijn deze middelen nooit voor dat doel ingezet. Deze gelden zijn inmiddels ingehouden op het macrokader ggz.

Bent u bereid om een forse extra financiële investering mogelijk te maken ten behoeve van de aanpak dakloosheid en ondersteuning van mensen met psychische problematiek in het sociale domein?

Aanpassing wetgeving en beleid en knelpunten wegnemen

Op 4 december deden gezamenlijke ombudsmannen een dringend beroep op het gehele kabinet om zijn verantwoordelijkheid te nemen in de aanpak van dakloosheid. Daarbij deden ze een specifiek verzoek om knellende wetgeving en/of beleid (tijdelijk) buiten toepassing te stellen. In de brief van staatssecretaris Blokhuis wordt deze handschoen onvoldoende opgepakt. MIND ziet concrete kansen, bijvoorbeeld door aanpassing van de kostendelersnorm of het schrappen van de vier weken wachttijd bij een bijstandsuitkering voor jongeren.

Wilt u het kabinet vragen om aanpassing van de kostendelersnorm en om een overzicht van overige aanpassingen in wetgeving en beleid die bij kunnen dragen aan de aanpak van dakloosheid?

Met vriendelijke groet,

Drs. M.J. ter Avest
Directeur MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid